

**ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัด
ชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ : ศึกษากรณีผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดปัตตานี**

อิทธิชัย สีดำ*

บทคัดย่อ

การศึกษาวจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ : ศึกษากรณีผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดปัตตานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ 2) เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ 3) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ไปปฏิบัติ (ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดปัตตานี) และ 4) เพื่อหาข้อเสนอแนะในการพัฒนากระบวนการนำนโยบายการแก้ไขความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งได้แก่ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหาร และข้าราชการฝ่ายปกครอง จำนวน 373 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม จากการศึกษาวจัย พบว่า 1) ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติอยู่ในระดับสูง เมื่อแยกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับสูงสุดไปน้อยสุดจะได้ ดังนี้ ปัจจัยด้านทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านลักษณะของนโยบาย ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลไกต่าง ๆ ที่นำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ด้านภาวะผู้นำ ด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย ด้านการคำนึงถึงวัฒนธรรม อัตลักษณ์ของพื้นที่ ด้านการสนับสนุนและความร่วมมือจากกลุ่มต่าง ๆ ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ และด้านความเพียงพอของทรัพยากร 2) ระดับความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหาร และข้าราชการฝ่ายปกครองในจังหวัดปัตตานีต่อสภาพสถานการณ์ในปัจจุบัน ภายหลังจากการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มาปฏิบัติ อยู่ในระดับสูง เมื่อแยกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับสูงสุดไปน้อยสุดจะได้ ดังนี้ ด้านเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของประชาชน 3) ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติทุกด้าน ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติทุกด้าน

คำสำคัญ : ปัจจัยที่มีอิทธิพล/การนำนโยบายไปปฏิบัติ/เสริมสร้างสันติสุข/จังหวัดชายแดนภาคใต้

* นักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ABSTRACT

Objectives of the research entitled “FACTORS AFFECTING THE IMPLEMENTATION OF THE PEACE BUILDING PROCESS IN THE FOUR SOUTHERNMOST PROVINCES OF THAILAND POLICY : A CASE STUDY OF PATTANI PROVINCE” were 1) to study the level of factors for success in the implementation of the peace building process in the four southernmost provinces of Thailand policy 2) to study the level of success in the implementation of the peace building process in the four southernmost provinces of Thailand policy 3) to study factors affecting the success of the implementation of the peace building process in the four southernmost provinces of Thailand policy 4) to find recommendations for the implementation of the government policy on unrest in the four southernmost provinces of Thailand. The samples in this study were 373 policy practitioners made up of policemen, soldiers and administrators selected through stratified random sampling.

Research indicated the following results: 1) a high number of factors regarding success in the policy implementation, separated into various aspects and ranked from the highest to the lowest as follows: attitude of policy practitioners, policy attributes correlations between mechanisms of policy implementation, leadership status, policy objectives cultures, area image, support and cooperation between groups, motivation in practicing policies, and resources sufficiency 2) a high level of success in implementation of the peace building process in the four southernmost provinces of Thailand policy, separated into various aspects and ranked from the highest to the lowest as follows: situation unrest, people’s participation in problem-solving, safety in life and assets 3) factors relating to the success of the implementation of the peace building process in the four southernmost provinces policy are: attitude of policy practitioners, policy attributes, correlations between mechanisms of policy implementation, leadership status, policy objectives, culture, area image, support and cooperation between groups, motivation in practicing policies, and resources sufficiency.

KEY WORDS : AFFECTING FACTORS/POLICY IMPLEMENTATION /PEACE BUILDING/ SOUTHERNMOST PROVINCES

บทนำ

ประวัติศาสตร์ของปัตตานีและสยามเริ่มมาตั้งแต่หลังสงครามระหว่างปัตตานีและสยามในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก โดยปัตตานีเป็นฝ่ายแพ้สงคราม และสยามได้ปกครองปัตตานี โดยแบ่งปัตตานีเป็นเจ็ดหัวเมือง และให้มีการปกครองตนเอง การปกครองในช่วงนั้นจึงสงบสุขและเป็นปกติ ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงปฏิรูปการปกครองทั่วประเทศรวมทั้งภาคใต้ ได้ทรงยกเลิกระบบเจ้าเมืองในเจ็ดหัวเมืองมลายูปัตตานี ทรงใช้ระบบที่เรียกว่า “มณฑลเทศาภิบาลปัตตานี” ทำให้บรรดาเจ้าเมืองต่าง ๆ หมุดอำนาจลง โดยมีคนจากส่วนกลางมาปกครองปัตตานีแทน และเนื่องจากความไม่เข้าใจในบริบทของสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต และศาสนา ของคนจากส่วนกลาง จึงทำให้การปกครองไม่ราบรื่นจนทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างคนจากส่วนกลางกับชาวบ้านในปัตตานีนับเป็นต้นเหตุของความขัดแย้งและเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเหตุการณ์ที่เพิ่มระดับความขัดแย้งและกระทบต่อความรู้สึกของชาวมุสลิมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ก็คือ นโยบายและการบริหารราชการแผ่นดินของหลวงพิบูลสงคราม ซึ่งใช้นโยบาย “ชาตินิยมสุดขีด” เพราะไม่ได้ให้มุสลิมได้ใช้ชีวิตตามแบบเดิมหรือประเพณีดั้งเดิมของพวกเขา ในต่อมารัฐบาลไทยภายใต้การปกครองของ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ดำเนินนโยบายผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมต่อไปอีก โดยให้โรงเรียนปอเนาะต้องขึ้นตรงกับกระทรวงศึกษาธิการและหนังสือจะต้องเป็นภาษาไทยไม่ใช่ภาษาอาหรับหรือยาวี ไม่เช่นนั้นจะผิดกฎหมาย และในยุคของจอมพลถนอม กิตติขจร นโยบายของรัฐบาลที่มีต่อจังหวัดชายแดนภาคใต้ ก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงอะไรมาก การกดขี่ กดดัน เลือกปฏิบัติยังคงมีอย่างต่อเนื่อง การฆ่าประชาชน ไม่ผ่านกระบวนการยุติธรรม เกิดอยู่เสมอมา ฉะนั้น การต่อสู้ของชาวมลายูมุสลิม ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้เปลี่ยนรูปแบบเป็นการก่อการร้าย เพราะไม่สามารถสู้โดยตรงไปตรงมา ทำให้รัฐบาลในสมัยนั้นต้องเร่งเข้ามาแก้ไขปัญหาเพื่อให้ประเทศกลับเข้าสู่ความสงบสุข แต่การแก้ไขปัญหาที่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรและยังเป็นการเพิ่มระดับความรุนแรงเป็นเพราะว่า วิธีการแก้ปัญหาแบบใช้กำลังปราบปรามอย่างรุนแรง เหมือนกับการปราบปรามคอมมิวนิสต์ เป็นการปราบปรามที่โหดร้ายผิดมนุษย์ จากเหตุการณ์ในปัจจุบันสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่เหตุการณ์ยิ่งแยกลงนับตั้งแต่การใช้กำลังปราบปรามเหตุการณ์ที่มีสียัดหรือเซะ จังหวัดปัตตานี ทำให้ทางรัฐบาลจะต้องมีการออกนโยบายเพื่อแก้ไขสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้อีกครั้ง ตลอดจนจะต้องมีหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งนโยบายที่ว่านั้น นโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ แม้รัฐบาลจะมีนโยบายเพื่อแก้ปัญหาที่ผ่านมา แต่เมื่อพิจารณาจากข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาเรื่องนี้ที่ยังคงปรากฏจวบจนปัจจุบัน จะเห็นได้ว่ารัฐบาลยังไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ให้หมดสิ้นหรือลดน้อยลงเท่าที่ควร โดยเฉพาะปัญหาที่เกี่ยวกับชีวิตและทรัพย์สิน และผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้

ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้ จะช่วยให้มองเห็นกระบวนการการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างชัดเจน และยังทำให้พบว่าปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ช่วยให้ค้นพบข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจปรับปรุงนโยบาย และกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ดีกว่าเดิมและประสบความสำเร็จ

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ : ศึกษากรณีผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดปัตตานีโดยใช้กรอบการวิจัยดังต่อไปนี้

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
<p>ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ลักษณะของนโยบาย 2. วัตถุประสงค์ของนโยบาย 3. การสนับสนุนและความร่วมมือจากกลุ่มต่างๆ 4. การคำนึงถึงวัฒนธรรมอัตลักษณ์ ของพื้นที่ 5. ความเพียงพอของทรัพยากร 6. แรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ 7. ทศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ 	<p>ความสำเร็จในการเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้</p> <p>ได้แก่ ความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหาร และข้าราชการฝ่ายปกครองต่อสภาพสถานการณ์ในปัจจุบัน ภายหลังการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้มาปฏิบัติ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน - ด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของประชาชน - ด้านเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ

แผนภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

(ดัดแปลงจาก วรเดช จันทศร, 2528 ; ศุภชัย ยาวะประภาษ, 2548).

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ
- 2) เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ
- 3) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ
- 4) เพื่อหาข้อเสนอแนะในการพัฒนากระบวนการนำนโยบายการแก้ไขความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ

วิธีการดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงผสมผสาน โดยการวิจัยเชิงปริมาณมีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบประเมินค่าเพื่อการสำรวจความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหาร และข้าราชการฝ่ายปกครอง ในจังหวัดปัตตานี เกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ และแบบสอบถามแบบประเมินค่าเพื่อการสำรวจความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหาร และข้าราชการฝ่ายปกครองในจังหวัดปัตตานีต่อสภาพสถานการณ์ในปัจจุบัน ภายหลังจากการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มาปฏิบัติ ซึ่งเครื่องมือนี้จะช่วยอำนวยความสะดวกและทำให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้การตอบข้อปัญหาที่ต้องการศึกษาได้อย่างครบถ้วน ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences) ประมวลผลและจัดทำตารางวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำเสนอและสรุป สถิติการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั้งของปัจจัยสำเร็จต่อการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ และความสำเร็จในการนำนโยบายการแก้ไขปัญหาคความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ เพื่อวิเคราะห์ความมีอิทธิพลของปัจจัยต้นและปัจจัยตาม ซึ่งการวิจัยเชิงคุณภาพจะใช้การศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการลดลงของเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ โดยกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหาร และข้าราชการฝ่ายปกครอง รวมทั้งหมด 373 คน

ผลการศึกษาวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แบ่งผลการวิจัยเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ไปปฏิบัติ (ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดปัตตานี)

ตารางที่ 1 ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ไปปฏิบัติ (ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดปัตตานี)

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ไปปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ	3.85	.728	สูง
ด้านลักษณะของนโยบาย	3.66	.674	สูง
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลไกต่าง ๆ ที่นำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติไปปฏิบัติ	3.64	.730	สูง
ด้านภาวะผู้นำ	3.61	.868	สูง
ด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย	3.41	.707	สูง
ด้านการคำนึงถึงวัฒนธรรม อัตลักษณ์ ของพื้นที่	3.36	.722	ปานกลาง
ด้านการสนับสนุนและความร่วมมือจากกลุ่มต่าง ๆ	3.35	.760	ปานกลาง
ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ	3.24	.995	ปานกลาง
ด้านความเพียงพอของทรัพยากร	3.08	.881	ปานกลาง
ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติรวมทุกด้าน	3.43	.590	สูง

จากตารางที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า ระดับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ เป็นรายด้าน พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยจะขออภิปรายผลการวิจัยจากลำดับสูงสุดไปสู่ลำดับต่ำสุด ดังนี้

1. ด้าน “ทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ” เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ที่อยู่ในลำดับสูงสุด (ระดับสูง) ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ว่า ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติมีความรู้สึกเป็นเกียรติและมีความภาคภูมิใจที่ตนเองได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการเข้ามาแก้ไขปัญหาเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นซึ่งถือว่าเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ โดยเมื่อเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ก็ได้ตั้งสติปัญญาตนว่าจะปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด โดยมีความตั้งใจ ชยัน ซื่อสัตย์ และปฏิบัติหน้าที่อย่างตั้งใจและเต็มกำลัง แม้ว่า การปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละครั้งอาจมีความเสี่ยงอันตรายสูงที่เกิดขึ้นกับชีวิตและทรัพย์สิน แม้ว่าจะต้องเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ซึ่งมีอันตรายสูง หรือพื้นที่ที่ถูกจัดให้ว่าเป็นพื้นที่สีแดง แต่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ก็ไม่เคยคิดที่จะหลีกเลี่ยงหรือเสียขวัญกำลังใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ แต่ในบางครั้งการสนทนาเกี่ยวกับสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นอาจจะทำให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่รู้สึกหวาดกลัวหรือระแวงในความปลอดภัยของตนเอง แต่เมื่อถึงเวลาปฏิบัติหน้าที่ก็พร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถโดยไม่เกรงกลัวอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง และประการหนึ่งที่สำคัญก็คือ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ที่มีความคิดเห็นหรือทัศนคติที่ดีต่อตัวนโยบายว่าสามารถที่จะแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้ ทำให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่พร้อมและเต็มใจกระทำทุกอย่างที่จะสามารถทำให้การปฏิบัติหน้าที่บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยหวังว่าจังหวัดชายแดนภาคใต้จะกลับมาสงบอีกครั้ง

2. ด้าน “ลักษณะของนโยบาย” เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ที่อยู่ในลำดับที่สอง (ระดับสูง) ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ว่า ลักษณะของนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการยอมรับและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยลักษณะของนโยบายเป็นการน้อมนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในเรื่องของ “เข้าใจ เข้าถึงพัฒนา” ซึ่งถือว่าเป็นการดำเนินงานโดยเข้าไปเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไปเพื่อไม่ให้เกิดกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในพื้นที่โดยสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในพื้นที่ว่านโยบายนี้สามารถจะทำให้พื้นที่เกิดความสงบสุขได้อีกครั้ง และทั้งนี้ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติยังสามารถเข้าใจในลักษณะทั่วไปของนโยบายได้อย่างดี ส่งผลให้สามารถกำหนดแนวทางและสามารถรับรู้แนวทางในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายของนโยบายได้ ประกอบกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่นำนโยบายไปปฏิบัติยังมีความเห็นพ้องกันในนโยบายสามารถทำให้เกิดการทำงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันซึ่งส่งผลดีในการปฏิบัติหน้าที่ แต่ทั้งนี้นโยบายยังไม่ค่อยที่จะมีการควบคุมและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เป็นเพราะว่าไม่มีหน่วยงานในการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่หรือผลสำเร็จของนโยบาย จะมีเพียงแต่การประเมินผลจากการวัดการลดลงของเหตุการณ์ความไม่สงบ ส่วนด้านอื่น ๆ ยังไม่ค่อยมีการประเมินผล

3. ด้าน “ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกต่าง ๆ ที่นำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ” เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ที่อยู่ในลำดับที่สาม (ระดับสูง) ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ว่า ในการดำเนินงานตามนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติไม่ได้ดำเนินงานหรือร่วมมือกับบุคลากรจากหน่วยงานของตนเองเพียงอย่างเดียว แต่ยังคงต้องดำเนินงานร่วมกับบุคลากรหรือหน่วยงานอื่น ๆ อีกด้วย ทำให้การดำเนินงานจะต้องเกิดการประสานงานกันจึงจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ดำเนินไปด้วยความราบรื่น จากผลการวิจัยพบว่า ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นความร่วมมือกับ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ส่วนหน้า (กอ.รมน.ภาค 4 สน.) ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ฯลฯ ทั้งนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติยังมีการแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจนว่าหน่วยงานใดทำหน้าที่อะไรบ้าง แต่ในบางครั้งก็เกิดการก้าวท้าวหน้าที่ซึ่งกันและกัน เกิดจากการขาดการประสานงานกัน และส่วนสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพนั้นก็คือ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ จากผลการวิจัยพบว่าหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติได้รับการช่วยเหลืออย่างทันท่วงทีจากหน่วยงานเมื่อต้องการความช่วยเหลือ

4. ด้าน “ภาวะผู้นำ” เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ที่อยู่ในลำดับที่สี่ (ระดับสูง) ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ว่า ในการดำเนินงานภายใต้สถานการณ์ที่กดดันและมีความเสี่ยงสูงทำให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่จำเป็นจะต้องมีผู้นำที่มีประสิทธิภาพเพื่อเป็นหลักยึดในการปฏิบัติหน้าที่และพร้อมที่จะเป็นแบบอย่าง และเป็นคนที่ประสานกลไกต่าง ๆ ภายในหน่วยงานให้เป็นเอกภาพ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บังคับบัญชาของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติมีภาวะความเป็นผู้นำสูงสามารถปฏิบัติหน้าที่กับผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างราบรื่น และก่อนการปฏิบัติงานทุกครั้งผู้บังคับบัญชาได้มีการวางแผนก่อนเสมอเพื่อป้องกันการเกิดความผิดพลาดนั้นหมายถึงชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติหน้าที่รวมถึงประชาชนในพื้นที่ด้วย ทั้งนี้ผู้บังคับบัญชาเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชาในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ และยังเป็นแบบอย่างที่ดีมีอำนาจเด็ดขาดในการสั่งการทำให้ผู้บังคับบัญชาไม่สับสนในคำสั่ง

5. ด้าน “วัตถุประสงค์ของนโยบาย” เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ที่อยู่ในลำดับที่ห้า (ระดับสูง) ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ว่า ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติรับรู้และเข้าใจวัตถุประสงค์ของนโยบายได้เป็นอย่างดี เนื่องจากวัตถุประสงค์ของนโยบายมีความชัดเจนและสามารถเข้าใจได้ง่าย ตลอดถึงนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน นั่นก็คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และการลดลงของเงื่อนไข

ไขการเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ แต่ถึงแม้ว่าผู้นำนโยบายไปปฏิบัติจะเข้าใจวัตถุประสงค์ของนโยบายได้เป็นอย่างดี แต่เมื่อเข้าสู่ขั้นตอนการปฏิบัติแล้วนั้นยากที่จะทำให้สำเร็จได้ เป็นเพราะขั้นตอนการปฏิบัติประสบปัญหาต่าง ๆ อย่างมากมาย เช่น ปัญหาเรื่องทรัพยากรในการปฏิบัติหน้าที่ ปัญหาความร่วมมือจากกลุ่มต่าง ๆ ปัญหาเรื่องขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ ฯลฯ รวมถึงแนวทางหรือยุทธศาสตร์ในการนำนโยบายไปปฏิบัติก็ยากที่จะนำไปปฏิบัติ เพราะแนวทางในแต่ละแนวทางเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนและจะต้องใช้ความระมัดระวัง และอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้แนวทางการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นยากก็คือ สถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่เกิดขึ้นระยะเวลายาวนาน แนวทางและยุทธศาสตร์ที่ใช้จะต้องทบทวนให้ละเอียดและรอบคอบมากกว่านี้ และยุทธศาสตร์ก็ต้องตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่เพื่อให้เกิดการยอมรับและพร้อมที่จะร่วมมือกันแก้ไขปัญหา

6. ด้าน “การคำนึงถึงวัฒนธรรม อัตลักษณ์ ของพื้นที่” เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ที่อยู่ในลำดับที่หก (ระดับปานกลาง) ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ว่า เนื่องจากเรื่องวัฒนธรรม อัตลักษณ์ เป็นเรื่องละเอียดอ่อน ในบางครั้งการปฏิบัติหน้าที่อาจจะกระทบต่อความรู้สึกของคนในพื้นที่ได้ แต่ถึงอย่างไรนโยบายที่นำมาปฏิบัติในพื้นที่ก็ไม่ได้ทำให้วิถีการดำเนินชีวิตของคนในพื้นที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ในบางครั้งนโยบายก็ใช้ไม่ได้กับทุกพื้นที่ เพราะมีอุปสรรคทางด้านภาษา ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญมากเพราะบางพื้นที่ของจังหวัดปัตตานีประชาชนส่วนใหญ่จะสื่อสารโดยใช้ภาษามลายูท้องถิ่น ซึ่งผู้นำนโยบายไปปฏิบัติไม่สามารถที่จะสื่อสารกับประชาชนในพื้นที่ ทำให้ยากลำบากในการได้มาซึ่งข้อมูลและการขอความช่วยเหลือจากประชาชนในพื้นที่ แต่ถึงอย่างไรก็ยังมีองค์กรหนึ่งที่ช่วยประสานความแตกต่างทางด้านอัตลักษณ์ และวัฒนธรรม นั่นก็คือ สถาบันศาสนาจะเป็นอีกส่วนหนึ่งที่จะช่วยส่งข่าวสารจากผู้นำนโยบายไปปฏิบัติไปสู่ประชาชนในพื้นที่

7. ด้าน “การสนับสนุนและความร่วมมือจากกลุ่มต่าง ๆ” เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ที่อยู่ในลำดับที่เจ็ด (ระดับปานกลาง) ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ว่า ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติคิดว่าตัวเองยังได้รับความร่วมมือจากกลุ่มต่าง ๆ ในจังหวัดปัตตานีไม่เพียงพอ นั่นคือ ความร่วมมือจากประชาชน ประชาชนและองค์กรเอกชนในจังหวัดปัตตานียังไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าที่ควรแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ สาเหตุมาจากประชาชนกลัวและเกิดความหวาดระแวงเกี่ยวกับอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับตนเองได้ ถ้าหากให้ความร่วมมือกับทางผู้ปฏิบัติหน้าที่ และอีกกลุ่มที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่คิดว่าตัวเองยังได้รับความร่วมมือจากกลุ่มนี้ยังไม่เพียงพอ คือ กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติกล่าวว่า ถ้าหากว่ากลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นให้การสนับสนุนและช่วยเหลือมากกว่านี้กลุ่มประชาชนและองค์กรเอกชนต่าง ๆ ก็จะทำให้การสนับสนุนมากขึ้นด้วย เนื่องจากนักการเมืองท้องถิ่นเป็นตัวแทนของประชาชนและมีความใกล้ชิดกับประชาชน และสามารถที่จะโน้มน้าวให้ประชาชนหันมาสนับสนุนและช่วยเหลือผู้ปฏิบัติหน้าที่ได้ แต่กลุ่มที่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเห็นว่าได้ให้ความร่วมมือและสนับสนุนเป็นอย่างดีก็คือ รัฐบาล จังหวัดปัตตานี และผู้บังคับบัญชาในหน่วยงาน

8. ด้าน “แรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ” เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ที่อยู่ในลำดับที่แปด (ระดับปานกลาง) ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ว่า การปฏิบัติหน้าที่ในสถานที่หรือสถานการณ์ที่มีความรุนแรงที่อาจจะส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สิน ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่จะต้องมีแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ จึงจะส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่นั้นมีประสิทธิภาพ จากผลการวิจัยพบว่าผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดปัตตานีไม่ค่อยจะมีแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่มากเท่าที่ควรเนื่องมาจากสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ข้าราชการสูญเสียขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ประกอบกับการที่ข้าราชการรู้สึกว้าวุ่นใจและสับสนต่อการปฏิบัติที่ได้รับ ไม่คุ้มค่างับความเสี่ยงและอันตรายที่อาจเกิดขึ้น ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติต้องการให้ผู้บริหารและรัฐบาลเพิ่มสวัสดิการ สิทธิพิเศษ ตลอดจนเพิ่มความเอาใจใส่และจริงจัง และจากการสัมภาษณ์พบว่าเงินค่าเบี้ยเลี้ยงหรือสวัสดิการต่าง ๆ จะออกไม่ตรงกับที่กำหนดไว้ ทำให้ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเกิดความเดือดร้อน ทั้งหมดนี้ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ทั้งสิ้น

9. ด้าน “ความเพียงพอของทรัพยากร” เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ที่อยู่ในลำดับสุดท้าย (ระดับปานกลาง) ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ว่า นโยบายที่จะประสบความสำเร็จนั้นต้องได้รับการสนับสนุนทางทรัพยากรทั้งด้านการเงินและกำลังคนอย่างเต็มที่ จากผลการวิจัยกลับพบว่าผู้นำนโยบายไปปฏิบัติที่มีความคิดเห็นว่า หน่วยงานของตนมีทรัพยากรไม่เพียงพอ ไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณซึ่งถือว่าสำคัญที่สุดในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติกล่าวว่างบประมาณที่ไม่เพียงพอส่งผลกระทบต่อปฏิบัติหน้าที่อย่างแน่นอนเพราะงบประมาณเป็นปัจจัยพื้นฐานถ้าขาดงบประมาณขาดแคลนก็จะส่งผลไปสู่กลไกอื่น ๆ เช่นเดียวกัน แต่เนื่องจากงบประมาณในด้านความมั่นคงจะต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ดังนั้นทางรัฐบาลจึงจำเป็นต้องตัดงบประมาณส่วนนี้เพื่อไปสนับสนุนนโยบายหรือโครงการอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นเช่นเดียวกัน ทรัพยากรบุคคล ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ กล่าวว่า หน่วยงานของตนเองมีคนที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการ เป็นเพราะเกิดจากการเปลี่ยนกำลังพลบ่อยเกินไป โดยเฉพาะในส่วนของหน่วยงานทหารที่มีการเปลี่ยนผลัดกำลังพลบ่อย การเปลี่ยนกำลังพลบ่อยมีผลทำให้ได้กำลังพลที่ไม่มีประสิทธิภาพมากเท่าที่ควร เพราะว่า เมื่อกำลังพลชุดเก่าเริ่มมีความพร้อมและความคุ้นเคยกับการปฏิบัติหน้าที่ก็จะถูกเปลี่ยนโดยเอากำลังพลใหม่มาแทน และหน่วยงานก็ต้องฝึกใหม่เพื่อให้กำลังพลใหม่มีความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ ทำให้สูญเสียทั้งเวลา และงบประมาณ รวมถึงได้กำลังพลที่ไม่พร้อมมาปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่และทรัพยากรด้านเครื่องมือต่าง ๆ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ กล่าวว่า เครื่องมือต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น อาวุธยุทโธปกรณ์ ยานพาหนะ ฯลฯ ของหน่วยงานไม่มีความทันสมัยซึ่งถือว่าเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่

ส่วนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหาร และข้าราชการฝ่ายปกครอง ในจังหวัดปัตตานีต่อสภาพสถานการณ์ในปัจจุบัน ภายหลังจากการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มาปฏิบัติ

ตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหาร และข้าราชการฝ่ายปกครองในจังหวัดปัตตานีต่อสภาพสถานการณ์ในปัจจุบัน ภายหลังจากการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มาปฏิบัติ

สภาพสถานการณ์ในปัจจุบัน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ	3.56	.539	สูง
ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	3.36	.654	ปานกลาง
ด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของประชาชน	3.34	.709	ปานกลาง
สภาพสถานการณ์ในปัจจุบันภายหลังจากการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มาปฏิบัติรวมทุกด้าน	3.42	.561	สูง

จากตารางที่ 2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหาร และข้าราชการฝ่ายปกครองในจังหวัดปัตตานีต่อสภาพสถานการณ์ในปัจจุบัน ภายหลังจากการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มาปฏิบัติอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพสถานการณ์ในปัจจุบัน ภายหลังจากการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มาปฏิบัติเป็นรายด้าน พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้วิจัยจะขออภิปรายผลการวิจัยจากลำดับสูงสุดไปสู่ลำดับต่ำสุด ดังนี้

1. ด้าน “เงื่อนไขที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ” เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพสถานการณ์ในปัจจุบัน ภายหลังจากการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มาปฏิบัติที่อยู่ในลำดับสูงสุด (ระดับสูง) ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ว่า เมื่อนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขมาใช้ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี มีผลทำให้เงื่อนไขที่เป็นสาเหตุให้เกิดสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ลดน้อยลง ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของรัฐได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีการใช้กฎหมายที่ถูกต้องตามหลักของศาสนาอิสลามมากขึ้น เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นสาเหตุเริ่มต้นส่วนใหญ่มาจากเรื่องของวัฒนธรรม อัตลักษณ์และวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น เพราะว่าทางรัฐบาลในสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงส่งคนจากส่วนกลางมาปกครองปัตตานี และเนื่องจากความไม่เข้าใจในบริบทของ สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต และศาสนา

ของคนจากส่วนกลาง จึงทำให้การปกครองไม่ราบรื่นเพราะความเข้าใจไม่ตรงกัน ทำให้เกิดความขัดแย้ง แต่เมื่อปัจจุบันมีการให้ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการใช้กฎหมายที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม อัตลักษณ์และวิถีชีวิต จึงทำให้เงื่อนไขของการเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบส่วนนี้ลดลง รัฐได้ปฏิบัติกับประชาชนในพื้นที่อย่างเท่าเทียมกับคนไทยทั่วประเทศในฐานะเป็นพลเมืองของประเทศ ไทย ส่วนนี้ถือว่าเป็นสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ ย้อนไปเมื่อสมัยการบริหารราชการแผ่นดินของหลวงพิบูลสงครามได้ใช้นโยบายชาตินิยมสุดขั้ว โดยให้ยึดวัฒนธรรมไทยเป็นหลัก กลุ่มคนใดที่ไม่ใช่วัฒนธรรมไทยจะถูกกดขี่ ช่มเหง ทำให้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้รุนแรงขึ้นเรื่อยมา แต่เมื่อมีการปฏิบัติกับคนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งถือว่าเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะทางด้านภูมิศาสตร์วัฒนธรรมที่แตกต่างจากคนส่วนใหญ่ของประเทศ ทำให้ประชาชนในพื้นที่รู้สึกว่าเป็นคนไทยคนหนึ่ง จึงทำให้เงื่อนไขของการเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบส่วนนี้ ทั้งนี้การปราบปรามกลุ่มผู้ก่อการร้ายอย่างหนักของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ส่งผลให้จำนวนกลุ่มผู้ก่อการร้ายหรือสถานที่ใช้ในการซ่อนสมุ่กำลังก็ถูกกำจัดมากขึ้น แต่อุปสรรคสำคัญที่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ คิดว่ายังส่งผลและเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ คือ การได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มก่อการร้ายข้ามชาติ ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่ทางรัฐบาลไทยควรร่วมมือกับต่างประเทศในการแก้ไข เพราะกลุ่มก่อการร้ายข้ามชาติเหล่านี้มีสาขาอยู่ทั่วทุกมุมโลก และสุดท้ายผู้นำนโยบายไปปฏิบัติคิดว่าโรงเรียนปอเนาะเป็นที่ซ่อนสมุ่กำลังในการก่อความไม่สงบ แต่ในทางกลับกันรัฐบาลก็ได้มีการจัดระเบียบโรงเรียนปอเนาะให้ได้มาตรฐานมากขึ้นเพื่อหวังจะให้โรงเรียนปอเนาะเป็นสถานที่ปลูกฝังเยาวชนในพื้นที่ให้ได้รับการศึกษา ซึ่งเมื่อเยาวชนมีการศึกษาก็จะเป็นการลดการถูกชักจูงให้เข้าร่วมขบวนการก่อความไม่สงบได้

2. ด้าน “ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน” เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพสถานการณ์ในปัจจุบัน ภายหลังจากน่านโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มาปฏิบัติ ที่อยู่ในลำดับที่สอง (ระดับปานกลาง) ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ว่า เมื่อน่านโยบายเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้มาใช้ในพื้นที่ ทำให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น ความหวาดกลัวและความระแวงที่มีต่อเหตุการณ์ความไม่สงบที่อาจจะเกิดขึ้นลดน้อยลง เนื่องจากมีการรักษาความปลอดภัยอย่างเข้มงวด มีฐานรักษาความปลอดภัยเพียงพอกับพื้นที่ที่มีความเสี่ยงให้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ เช่น ฐานของหน่วยเฉพาะกิจปัตตานี 23 ที่มีกระจายอยู่ทั่วทั้งจังหวัดปัตตานี เป็นต้น ทำให้ประชาชนกล้าที่จะออกมาดำเนินกิจกรรมประจำวันได้อย่างปกติ เช่นกล้าที่จะออกมาทำงานในตอนเช้า ซึ่งส่งผลต่อสถานะเศรษฐกิจในจังหวัดด้วยเช่นเดียวกัน เมื่อประชาชนออกมาทำงานก็จะมีกำลังในการใช้จ่ายทำให้เศรษฐกิจในจังหวัดดีขึ้น สถานประกอบการต่าง ๆ ก็จะไม่ปิดตัวลงส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่มีงานทำ นอกจากนี้ประชาชนยังกล้าที่จะออกมาปฏิบัติศาสนกิจ เช่น การละหมาด การเข้าวัดทำบุญ หรือการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงประชาชนรับรู้วิธีการที่จะป้องกันตัวเองจากสถานการณ์ความไม่สงบ เพราะถ้าหากว่าจะระอความคุ้มครองจากผู้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเดียว

ในบางครั้งก็อาจจะไม่ทันทั่วถึง ดังนั้นจึงเกิดชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านขึ้น เพื่อช่วยในการดูแลความปลอดภัยให้กับประชาชนในพื้นที่ของตน ซึ่งถือว่าเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ได้อีกทางหนึ่งด้วย แต่ถึงแม้ว่าจะมีการช่วยการกำกับดูแลอย่างเข้มงวดแล้วก็ตามก็ยังคงเกิดเหตุการณ์ทำลายทรัพย์สินรวมถึงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ เพียงแต่อาจจะลดน้อยลงบ้าง ซึ่งถือว่าเป็นแนวโน้มที่ดีในอนาคต

3. ด้าน “การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของประชาชน” เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพสถานการณ์ในปัจจุบัน ภายหลังจากการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มาปฏิบัติ ที่อยู่ในลำดับสุดท้าย (ระดับปานกลาง) ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ว่า ประชาชนในพื้นที่ยังมีการให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาอย่างไม่มากเท่าที่ควร เหตุผลมากจากกลัวว่าจะเกิดผลกระทบต่อตนเองและครอบครัวจึงทำให้ประชาชนยังไม่ตัดสินใจเข้าร่วมหรือให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่อย่างเต็มที่ จากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติหน้าที่สาเหตุที่ทำให้ประชาชนไม่อยากที่จะร่วมมือกับผู้ปฏิบัติหน้าที่ คือ การที่รัฐดำเนินการในการจับกุมประชาชนในพื้นที่ โดยใช้วิธีเหวี่ยงแหกับประชาชน โดยทำการจับกุมประชาชนที่สงสัยว่าจะร่วมกับขบวนการก่อเหตุการณ์ความไม่สงบและนำตัวไปสอบสวนเป็นระยะเวลาหลายวัน เมื่อไม่มีความผิดก็จะปล่อยตัวกลับแต่สิ่งที่รัฐทำนั้นเป็นเสมือนการสร้างปมด้อยให้กับบุคคลนั้น เพราะเมื่อกลับมาในชุมชนก็จะถูกคนในชุมชนพิพากษาแล้วว่าเป็นขบวนการก่อความไม่สงบทำให้บุคคลนั้นเกิดความเคียดแค้นรวมถึงครอบครัวของบุคคลนั้นด้วย และในที่สุดก็จะทำให้เกิด คำว่า “รัฐรังแกประชาชน” ตามมา ทำให้ในการปฏิบัติหน้าที่ขาดมวลชนในการให้ความร่วมมือ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความยากลำบากในการปฏิบัติหน้าที่ อีกทั้งในบางครั้งการวางแผนในการปฏิบัติหน้าที่ทางผู้นำนโยบายไปปฏิบัติยังไม่ค่อยมีประชาชนเข้าร่วมในการวางแผนเพราะเกรงว่าความลับรั่วไหลทำให้เกิดการปฏิบัติหน้าที่ล้มเหลว ทั้งนี้ทำให้ประชาชนคิดว่ากระบวนการในการแก้ปัญหาเป็นเรื่องที่ไกลตัวสำหรับประชาชนในพื้นที่ ดังนั้นจึงไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร และปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ประชาชนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาก็คือ ช่องทางการติดต่อกับผู้นำนโยบายไปปฏิบัติยังมีน้อย การเข้าถึงข่าวสารหรือการรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ มีน้อย จึงเป็นเหตุทำให้ประชาชนลังเลที่จะเข้าร่วมในกระบวนการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ และถ้าเข้าร่วมแล้วตัวประชาชนจะมีหลักประกันอย่างไรว่ามีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ไปปฏิบัติ

ตารางที่ 3.1 การวิเคราะห์ปัจจัยด้านลักษณะของนโยบายที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านลักษณะของนโยบาย					
Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression Residual	41.521	1	41.521	202.768	.000
	75.970	371	.205		
Total	117.491	372			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3.1 การวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านลักษณะของนโยบายที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ผลปรากฏว่า ปัจจัยในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านลักษณะของนโยบาย ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ลักษณะของนโยบายที่สอดคล้องและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และการที่นโยบายมีการค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงไปที่ละเล็กละน้อยไม่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ลักษณะทั่วไปของนโยบายได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติวางแนวทางการปฏิบัติสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับนโยบาย ทำให้นโยบายประสบความสำเร็จ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามากขึ้นกว่าเดิม ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น เหตุการณ์ความไม่สงบลดลงรวมถึงเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์ไม่สงบลดลงด้วยเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 3.2 การวิเคราะห์ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ของนโยบายที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย					
Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression Residual	33.026	1	33.026	145.064	.000
	84.464	371	.228		
Total	117.491	372			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3.2 การวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ผลปรากฏว่า ปัจจัยในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่า เนื่องจากวัตถุประสงค์ของนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นวัตถุประสงค์ที่ดีและยังมีความชัดเจนอีกด้วย ตลอดจนผู้นำนโยบายไปปฏิบัติมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นอย่างดี ทำให้ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติสามารถรับรู้หน้าที่ของตนเองได้ว่าจะปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างไรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย ทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดความราบรื่นและประสบความสำเร็จในที่สุด แต่จากการสัมภาษณ์ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติกล่าวว่า บางครั้งก็เกิดเหตุการณ์ความเข้าใจไม่ตรงกันในวัตถุประสงค์ของนโยบาย เนื่องจากมีการสื่อสารที่ไม่ตรงกันภายในหน่วยงาน โดยผู้ให้ข้อมูลให้เหตุผลที่เข้าใจไม่ตรงกันในวัตถุประสงค์ของนโยบายเกิดจากการที่วัตถุประสงค์ของนโยบายเกิดจากการถ่ายทอดโดยผู้บังคับบัญชา ไม่ได้เกิดจากการรับรู้โดยตรงของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเองทำให้บางครั้งการสื่อสารผิดเพี้ยนไป ซึ่งถ้าหากการสื่อสารผิดบ่อย ๆ หรือผิดเพี้ยนไปจากข้อความที่เป็นจริงมากเกินไป ก็อาจจะทำให้เกิดผลกระทบต่อความสำเร็จของนโยบาย หรือจนกระทั่งนโยบายเกิดความล้มเหลว

ตารางที่ 3.3 การวิเคราะห์ปัจจัยด้านการสนับสนุนและความร่วมมือจากกลุ่มต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านการสนับสนุนและความร่วมมือจากกลุ่มต่าง ๆ					
Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression Residual	32.091	1	32.091	139.410	.000
	85.400	371	.230		
Total	117.491	372			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3.3 การวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านการสนับสนุนและความร่วมมือจากกลุ่มต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ผลปรากฏว่า ปัจจัยในการนำนโยบายไปปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า การที่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ได้รับความร่วมมือหรือได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากรัฐบาล จังหวัดปัตตานี และผู้บังคับบัญชาในหน่วยงาน และการได้รับความร่วมมือไม่ค่อนมากเท่าที่ควรจาก ประชาชนในพื้นที่ นักการเมืองท้องถิ่น และองค์กรเอกชนในท้องถิ่น ทำให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างราบรื่น เพราะได้รับการอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ และได้รับความช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ จนทำให้ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติพบว่า ผู้ปฏิบัติหน้าที่ที่มีความคิดเห็นว่า ฝ่ายการเมืองท้องถิ่นควรจะเป็นตัวประสานความร่วมมือระหว่างภาคประชาชนกับผู้ปฏิบัติหน้าที่ เพราะนักการเมืองท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนและถือว่าเป็นตัวแทนของประชาชน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ให้ข้อสรุปที่ว่าถ้าหากฝ่ายการเมืองให้การสนับสนุนในการปฏิบัติหน้าที่มากขึ้นประชาชนก็จะร่วมมือมากขึ้นด้วยเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 3.4 การวิเคราะห์ปัจจัยด้านการคำนึงถึงวัฒนธรรม อัตลักษณ์ ของพื้นที่ ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านการคำนึงถึงวัฒนธรรม อัตลักษณ์ ของพื้นที่					
Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression Residual	42.912	1	42.912	213.472	.000
	74.578	371	.201		
Total	117.491	372			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3.4 การวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านการคำนึงถึงวัฒนธรรม อัตลักษณ์ ของพื้นที่ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ผลปรากฏว่า ปัจจัยในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านการคำนึงถึงวัฒนธรรม อัตลักษณ์ ของพื้นที่ ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่า เรื่องของวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตถือว่าเป็นเรื่องละเอียดอ่อน และมีผลกระทบต่อจิตใจของประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างมาก จากการทบทวนวรรณกรรมทำให้ทราบว่าเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในปัจจุบันสาเหตุมาจากเรื่องของการกีดกัน ชัดขวางวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ซึ่งถือว่ามีรูปแบบที่แตกต่างออกไป ดังนั้นการเข้ามาแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นนั้น จะต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบลงตรงสาเหตุเดิมต้นตอของการเกิดปัญหา และเนื่องจากนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นนโยบายที่คำนึงถึง วัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิต กล่าวคือ การปฏิบัติตามนโยบายนั้นไม่ทำให้วิถีชีวิตของคนในพื้นที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงประชาชนในพื้นที่ยังสามารถจะดำเนินชีวิตตามวิถีประชาของตนเองได้ด้วยเช่นเดียวกัน ทำให้นโยบายได้รับการยอมรับจากประชาชน ทำให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างราบเรียบ ไม่โดนขัดขวางจากชาวบ้าน ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่เกิดประสิทธิภาพและความสำเร็จตามมา

ตารางที่ 3.5 การวิเคราะห์ปัจจัยด้านความเพียงพอของทรัพยากรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านความเพียงพอของทรัพยากร					
Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression Residual	40.525	1	40.525	195.346	.000
	76.965	371	.207		
Total	117.491	372			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3.5 การวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านความเพียงพอของทรัพยากร ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ผลปรากฏว่า ปัจจัยในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านความเพียงพอของทรัพยากร ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่า ทรัพยากรเป็นเรื่องที่สำคัญมากในการที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จ ทรัพยากรจะต้องมีเพียงพอต่อความต้องการในการปฏิบัติถ้าหากต้องการให้ผลลัพธ์ออกมามีประสิทธิภาพ และตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ความเพียงพอของทรัพยากรในการปฏิบัติตามแนวทางนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถือว่ายังมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ปฏิบัติหน้าที่ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของงบประมาณที่ไม่เพียงพอในการจัดซื้อเครื่องมือต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ กำลังพลที่มีไม่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่และการมีกำลังพลที่ไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากการเปลี่ยนกำลังพลบ่อย และความล้าสมัยของอาวุธยุทโธปกรณ์ ยานพาหนะ และเครื่องมือต่าง ๆ แต่ถึงอย่างไรก็ตามการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ที่ยังบรรลुวัตถุประสงค์ของนโยบาย จากการสัมภาษณ์ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ได้ข้อสรุปที่ว่า แม้ว่าการปฏิบัติหน้าที่จะมีอุปสรรคจากเรื่องความไม่เพียงพอของทรัพยากร แต่ก็ไม่ได้ขาดอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่เพียงพอแต่มีความล้าสมัย แต่ถ้าหากมีทรัพยากรในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเพียงพอประกอบกับทันสมัย เชื่อว่าการปฏิบัติหน้าที่ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นส่งผลให้ความสำเร็จในการนำนโยบายมาปฏิบัติมากขึ้นด้วย

ตารางที่ 3.6 การวิเคราะห์ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ					
Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression Residual	26.902	1	26.902	110.174	.000
	90.589	371	.244		
Total	117.491	372			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3.6 การวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ผลปรากฏว่า ปัจจัยในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่า ในการปฏิบัติงานภายใต้สถานการณ์ที่มีความเสี่ยงอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติหน้าที่ อาจจะทำให้ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ มีขวัญและกำลังใจ หรือมีแรงจูงใจในการไปปฏิบัติหน้าที่ลดน้อยลง ดังนั้นจะต้องมีการเพิ่มแรงจูงใจในการทำงานให้แก่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่อยากที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่ และเมื่อผู้ปฏิบัติหน้าที่เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ก็จะทำให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถและด้วยความเต็มใจ ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของนโยบาย ซึ่งแรงจูงใจของผู้ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนหนึ่งก็คือสวัสดิการ มีทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน เช่น เงินตอบแทนพิเศษรายเดือน การขอพระราชทานเหรียญราชการชายแดน ฯลฯ แต่จากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติหน้าที่ พบว่า ผู้ปฏิบัติหน้าที่ส่วนใหญ่ได้รับสวัสดิการที่ล่าช้าและไม่ตรงตามกำหนด และผู้ปฏิบัติหน้าที่บางคนจะต้องนำเงินส่วนนี้ส่งให้ทางบ้านเพื่อจุนเจือครอบครัว เมื่อไม่ได้รับตามเวลาที่กำหนดก็จะเกิดความเครียดและวิตกกังวล จนบางครั้งส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่

ตารางที่ 3.7 การวิเคราะห์ปัจจัยด้านทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ					
Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression Residual	23.121	1	23.121	90.896	.000
	94.370	371	.254		
Total	117.491	372			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3.7 การวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ผลปรากฏว่า ปัจจัยในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติให้สำเร็จได้นั้น ผู้นำนโยบายไปสู่ขั้นตอนการปฏิบัติจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อตัวนโยบาย และมีค่านิยมที่ดีต่อตัวเองในฐานะที่เป็นผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ จากผลการวิจัยพบว่าผู้นำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ มีทัศนคติที่ดีต่อตัวนโยบายว่าสามารถที่จะแก้ไขเหตุการณ์ความไม่สงบได้ ทำให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ทำงานอย่างเต็มความสามารถเพราะคิดว่าการกระทำของตนเองสามารถแก้ปัญหาได้และการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองเป็นประโยชน์ต่อคนส่วนรวม ทั้งนี้ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติยังมีความภาคภูมิใจและเป็นเกียรติที่ตนเองได้เป็นส่วนหนึ่งในการเข้ามาแก้ไขปัญหา และไม่ได้คิดที่จะหลีกเลี่ยงการปฏิบัติหน้าที่แม้ในที่มีความเสี่ยงอันตรายสูง การที่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติมีทัศนคติเช่นนี้ย่อมส่งผลให้นโยบายเกิดความสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ตารางที่ 3.8 การวิเคราะห์ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลไกต่างๆ ที่นำนโยบายไปปฏิบัติที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ไปปฏิบัติ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ					
Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression Residual	49.628	1	49.628	271.318	.000
	67.862	371	.183		
Total	117.491	372			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3.8 การวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลไกต่างๆ ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ผลปรากฏว่า ปัจจัยในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลไกต่างๆ ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า การดำเนินงานใด ๆ ไม่มีหน่วยงานใดที่จะดำเนินงานได้โดยเอกภาพไม่ยุ่งเกี่ยวกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์การ การนำนโยบายไปปฏิบัติก็เช่นเดียวกันนโยบายจะไม่มีทางประสบความสำเร็จได้เลยหากหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติไม่มีความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง การนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ก็เช่นเดียวกันจะไม่มีประสบความสำเร็จได้เลยหากผู้นำนโยบายไปปฏิบัติไม่มีความสัมพันธ์กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากผลการวิจัยพบว่า ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับกลไกต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในระดับที่ตีทับกับ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า (กอ.รมน.ภาค 4 สน.) ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ได้รับความช่วยเหลือ ในลักษณะที่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน ส่งผลให้นโยบายประสบความสำเร็จ แต่จากการสัมภาษณ์ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า การทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นยังขาดตัวกลางในการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ จนบางครั้งทำให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปคนละทิศทางการกันเกิดความเห็นไม่พ้องต้องกันในแนวทางการปฏิบัติ ถ้าหากปล่อยไว้อาจจะทำให้นโยบายล้มเหลวได้

ตารางที่ 3.9 การวิเคราะห์ปัจจัยด้านภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านภาวะผู้นำ					
Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression Residual	42.295	1	42.295	208.675	.000
	75.196	371	.203		
Total	117.491	372			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3.9 การวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ผลปรากฏว่า ปัจจัยในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านภาวะผู้นำส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ภายใต้การปฏิบัติหน้าที่ที่มีความเสี่ยงสูงผู้นำถือว่ามีส่วนสำคัญมากในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะผู้นำเปรียบเสมือนศูนย์รวมจิตใจของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นผู้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติของหน่วยงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อความเป็นเอกภาพในการควบคุม และง่ายต่อการปฏิบัติหน้าที่และนำไปสู่ความสำเร็จของนโยบาย ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าผู้บังคับบัญชาของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติมีความเป็นผู้นำที่ดี โดยร่วมงานกับผู้บังคับบัญชาได้อย่างราบรื่น เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ มีการรับฟังและยอมรับแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ที่ผู้บังคับบัญชาเสนอถ้าหากเห็นว่าเป็นประโยชน์ และก่อนการปฏิบัติงานทุกครั้งผู้บังคับบัญชาจะมีการวางแผนก่อนเสมอเพื่อลดความผิดพลาดนั้นหมายถึงความล้มเหลวของนโยบายและผลกระทบต่อชีวิตผู้ใต้บังคับบัญชา แต่จากการสัมภาษณ์ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า ส่วนใหญ่คิดว่าผู้บังคับบัญชาควรจะมีโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องการดำเนินงานแทนที่จะมีเพียงตัวแทนที่ได้เข้าร่วมในการประชุมวางแผน

บทสรุป

จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ : ศึกษากรณีผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดปัตตานี เพื่อทราบถึงระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ เพื่อทราบถึงระดับความคิดเห็นข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหาร และข้าราชการฝ่ายปกครองในจังหวัดปัตตานีต่อสภาพสถานการณ์ในปัจจุบัน ภายหลังจากการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มาปฏิบัติ และเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ (ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดปัตตานี) จากการศึกษาวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับสูง 2) ระดับความคิดเห็นข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหาร และข้าราชการฝ่ายปกครองในจังหวัดปัตตานีต่อสภาพสถานการณ์ในปัจจุบัน ภายหลังจากการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มาปฏิบัติ อยู่ในระดับสูง และ 3) ลักษณะของนโยบาย วัตถุประสงค์ของนโยบาย การสนับสนุนและความร่วมมือจากกลุ่มต่างๆ การคำนึงถึงวัฒนธรรม อัตลักษณ์ ของพื้นที่ ความเพียงพอของทรัพยากร แรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ทศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกต่างๆ ที่นำนโยบายไปปฏิบัติและภาวะผู้นำ ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติเชิงบวก ซึ่งมีผลทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเหตุการณ์ความไม่สงบ คนในพื้นที่จังหวัดปัตตานีมีความรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น การลดลงของเงื่อนไขการก่อเหตุการณ์ความไม่สงบ

ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ

จากผลการศึกษา พบว่า อุปสรรคที่สำคัญในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ คือ ปัจจัยด้านความเพียงพอของทรัพยากร แรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ และความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรมีการจัดสรรทรัพยากรด้านต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อความต้องการ ดังนี้
 - 1.1 ทรัพยากรบุคคล ควรมีการเพิ่มกำลังพลด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัย เพื่อให้มีผู้ปฏิบัติหน้าที่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่
 - 1.2 ทรัพยากรเครื่องมือต่าง ๆ ควรมีการจัดสรรทรัพยากรในการปฏิบัติหน้าที่ให้เพียงพอ เพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่เช่น ยานพาหนะ อาวุธยุทโธปกรณ์ ที่ทันสมัยและมีความเหมาะสมกับเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้น

2. ควรมีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติของข้าราชการให้อยู่ในระดับสูงขึ้น เช่น โดยการเพิ่มสวัสดิการทางการเงิน สิทธิพิเศษ และประโยชน์ในด้านอื่น ๆ และมีการจัดสรรให้สวัสดิการออกตรงตามเวลาที่กำหนด

3. ควรมีหน่วยงานประสานและเชื่อมโยงประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างประชาชนและผู้ปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งจะทำการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความสะดวกและราบรื่น เพราะว่าประชาชนในพื้นที่ย่อมจะรู้ถึงสาเหตุของปัญหา และแนวทางในการแก้ไข เพราะฉะนั้นถ้าสองส่วนมารวมกันได้ก็จะเกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากขึ้น

4. องค์กรทางศาสนา หรือผู้นำศาสนา ควรเป็นผู้ที่ช่วยปลุกฝังจิตสำนึกให้กับประชาชนในพื้นที่ไม่คิดที่จะเข้าร่วมกับกลุ่มก่อความไม่สงบ ให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความสามัคคีกัน จนกระทั่งเตือนสติให้ผู้ที่กระทำความผิดกลับตัวกลับใจเป็นคนดี

5. การปฏิบัติควรมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และนำไปสู่การหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

.....

เอกสารอ้างอิง

- วเรช จันทศร. (2528). “การนำนโยบายไปปฏิบัติ : สำรองกรอบความรู้โดยสังเขป”. การบริหารรัฐกิจ : บทความทางวิชาการ. อุทัย เลาหวิเชียรและปราน คงฤทธิศึกษากร (บรรณาธิการ). กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์.
- ศิริรัตน์ ชุณหคล้าย. (2546). ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. นนทบุรี : บริษัท ออฟเซ็ทเพรส จำกัด.
- ศุภชัย ยาวะประภาส. (2548). นโยบายสาธารณะ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
